

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดลำพูน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบหุบเขา และพื้นที่ภูเขา มีที่ราบอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบเชิงใหม่ - ลำพูน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง กวง ลี และแม่ทา ซึ่งประกอบไปด้วย 8 อำเภอ คือ 1.อำเภอเมือง 2.อำเภอป่าซาง 3.อำเภอบ้านโฮ่ง 4.อำเภอลี้ 5.อำเภอแม่ทา 6.อำเภอบ้านธิ 7.อำเภอทุ่งหัวช้าง และ 8. กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน, 2549 : ออนไลน์) ปัจจุบันจังหวัดลำพูน ได้ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา จังหวัดลำพูนมีประชากรที่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมทำสวนลำไย หอมและกระเทียมเป็นหลัก แต่เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมรวมถึงผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ จึงทำให้ประชากรส่วนหนึ่งของจังหวัดลำพูนเปลี่ยนอาชีพจากการเกษตรไปสู่อาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมหรือจัดตั้งอุตสาหกรรมในครัวเรือนมากยิ่งขึ้น จังหวัดลำพูนเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมภาคเหนือ และยังมีโรงงานที่ตั้งอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือรวม 849 โรงงาน คิดรวมเป็นเงินลงทุน 18,357,745,597.00 บาทและมีแรงงานถึง 26,306 คน (ภาคผนวก ข : ตารางที่ 34) สามารถจัดลำดับหมวดอุตสาหกรรมเรียงตามจำนวนโรงงานได้ดังนี้ 1. หมวดอุตสาหกรรมเกษตร 341 โรงงาน 2. หมวดอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ 111 โรงงาน และ 3. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน 82 โรงงาน จังหวัดลำพูนมีโรงงานอุตสาหกรรม กระจายอยู่ทุกพื้นที่ของแต่ละอำเภอ แต่ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภอป่าซาง และอำเภอแม่ทา (ภาคผนวก ข : ตาราง 35)

ชุดโต๊ะไม้หินอ่อนถือเป็นอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องเรือนซึ่งมีจำนวนโรงงานในจังหวัดลำพูนเป็นอันดับที่สามคือ 82 โรงงาน ซึ่งมีภาวการณ์ผลิตและการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากความต้องการภายในจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของความต้องการด้านที่พักอาศัย เช่น หอพัก ที่มีการขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากต้องรองรับแรงงานโยกย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่จังหวัดลำพูนเป็นจำนวนมาก แนวโน้มการผลิตทรงตัวเพราะแม้ว่าจะมีผลกระทบจากการชะลอตัวทาง

เศรษฐกิจและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ภายในประเทศ รวมถึงราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น แต่จังหวัดลำพูนยังคงมีการโยกย้ายของแรงงาน จึงทำให้อุปสงค์ทางด้านที่พักอาศัยยังเป็นที่ต้องการมาก (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550 : ออนไลน์) โรงงานผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีการปรับตัวอย่างต่อเนื่องในแต่ละยุคสมัย มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและงานฝีมือจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีจุดเริ่มต้นจากอุตสาหกรรมการผลิตในครัวเรือนที่ผลิตเพื่อใช้และจำหน่ายภายในท้องถิ่นและประเทศเป็นหลัก สามารถสร้างรายได้หลักและรายได้เสริมให้แก่ประชากรในจังหวัดลำพูน ชุดโตะม้าหินอ่อน จะประกอบไปด้วยโตะ 1 ตัว และเก้าอี้ 4 ตัว โดยส่วนมากแล้วจะจำหน่ายให้แก่ หอพัก โรงเรียน วัด ร้านค้าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน ร้านอาหาร เป็นต้น เพื่อจัดตกแต่งสถานที่อยู่อาศัยและให้ผู้ที่มาติดต่อได้นั่งพักผ่อน (แสวง อินทจักร, สัมภาษณ์: 2553) ผลิตภัณฑ์ชุดโตะม้าหินอ่อน ได้มีการผลิตเป็นโรงงานอุตสาหกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่คืออำเภอเมืองลำพูน ซึ่งรายได้ต่อหัวต่อคนประจำปี 2552 อำเภอเมืองลำพูนมีรายได้ต่อหัวต่อคนมากเป็นอันดับที่ 1 (ภาคผนวก ข : ตาราง 36) อำเภอเมืองลำพูน มีแหล่งผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านแป้น ตำบลหนองหนาม และตำบลเหมืองจี้ (ปาริชาติ เครือเขียว, สัมภาษณ์: 2553) เนื่องจากพฤติกรรมการเลือกซื้ออุปกรณ์ตกแต่งบ้านของผู้บริโภค ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเลือกซื้อโดยคำนึงถึงความคงทนถาวรเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาเป็นเหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ รูปแบบ สี สัน ขนาดและการโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 25.70 ส่วนด้านราคา ผู้บริโภคให้ความสำคัญน้อยที่สุดร้อยละ 6.27 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553 : ออนไลน์)ชุดโตะม้าหินอ่อนของจังหวัดลำพูนถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ฝีมือ ความละเอียดและประณีตในการผลิตรวมถึงการเรียนรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษในท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น จึงทำให้ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ออกมาคงทนถาวรเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านแป้นและเทศบาลตำบลเหมืองจี้ยังให้การสนับสนุน โดยมีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดโตะม้าหินอ่อนให้เป็นวิสาหกิจชุมชนอีกต่อไป (สุวชิงชัย จายโจง, สัมภาษณ์: 2553)

จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตชุดโตะม้าหินอ่อน ตำบลบ้านแป้น ตำบลหนองหนาม และตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ทำให้ทราบว่าปัจจุบันผู้ผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนส่วนใหญ่คือชาวบ้านในท้องถิ่น ประสบกับปัญหาคือ ผู้ผลิตไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบต้นทุนและผลตอบแทน เช่น การกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์โดยทั่วไปจะคำนวณเฉพาะต้นทุนที่จ่ายเป็นเงินสดคือ ค่าวัตถุดิบปูนดำ ปูนขาว หินย่อย ทรายละเอียด และค่าแรงงานช่างขัดชุดโตะม้าหินอ่อนเท่านั้น แล้วบวกกำไรที่ต้องการเล็กน้อย โดยไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ เช่น ค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายในการขายและการดำเนินงานแต่อย่างใด ผู้ผลิตไม่สามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จนบางครั้งเกิดปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งทำให้ผู้ผลิตสูญเสียความได้เปรียบทางการแข่งขัน (วัฒนา เสรฐิปา, สัมภาษณ์: 2553)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนของอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยจะมุ่งศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของชุดโตะม้าหินอ่อนตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางที่จะสนับสนุนและส่งเสริมชาวบ้านผู้ผลิตชุดโตะม้าหินอ่อน ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนอำเภอเมืองลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนอำเภอเมืองลำพูน
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจผลิตชุดโตะม้าหินอ่อนและเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นจากการผลิตชุดโตะม้าหินอ่อน ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดโตะม้าหินอ่อน ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ จนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูป

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ชุดโตะม้าหินอ่อน หลังจากหักต้นทุนแล้ว

ชุดโตะม้าหินอ่อน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจาก หินย้อย ปูนขาว ปูนดำและทรายละเอียด นำมาผสมกันและนำมาใส่แม่พิมพ์ ชักให้เรียบ เพื่อให้เป็นโตะ และเก้าอี้ นำไปจัดสวนนั่งเล่นสวนหย่อม นำไปตกแต่งบ้าน โรงเรียน วัด หอพัก เพื่อให้ผู้ที่มาติดต่อได้นั่งพักผ่อน หรือไว้รับรองลูกค้า (แสวง อินทจักร, สัมภาษณ์: 2553)